

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٣
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ٤
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٦
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ ٧

شماره سوره ۱ نام سوره فاتحه تعداد آیات ۷ مکی
به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی «۱»

همه ستایشها ویژه خدا، پروردگار جهانیان است «۲»

رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی «۳»

تنها او فرمانروای روز پاداش و کیفر است «۴»

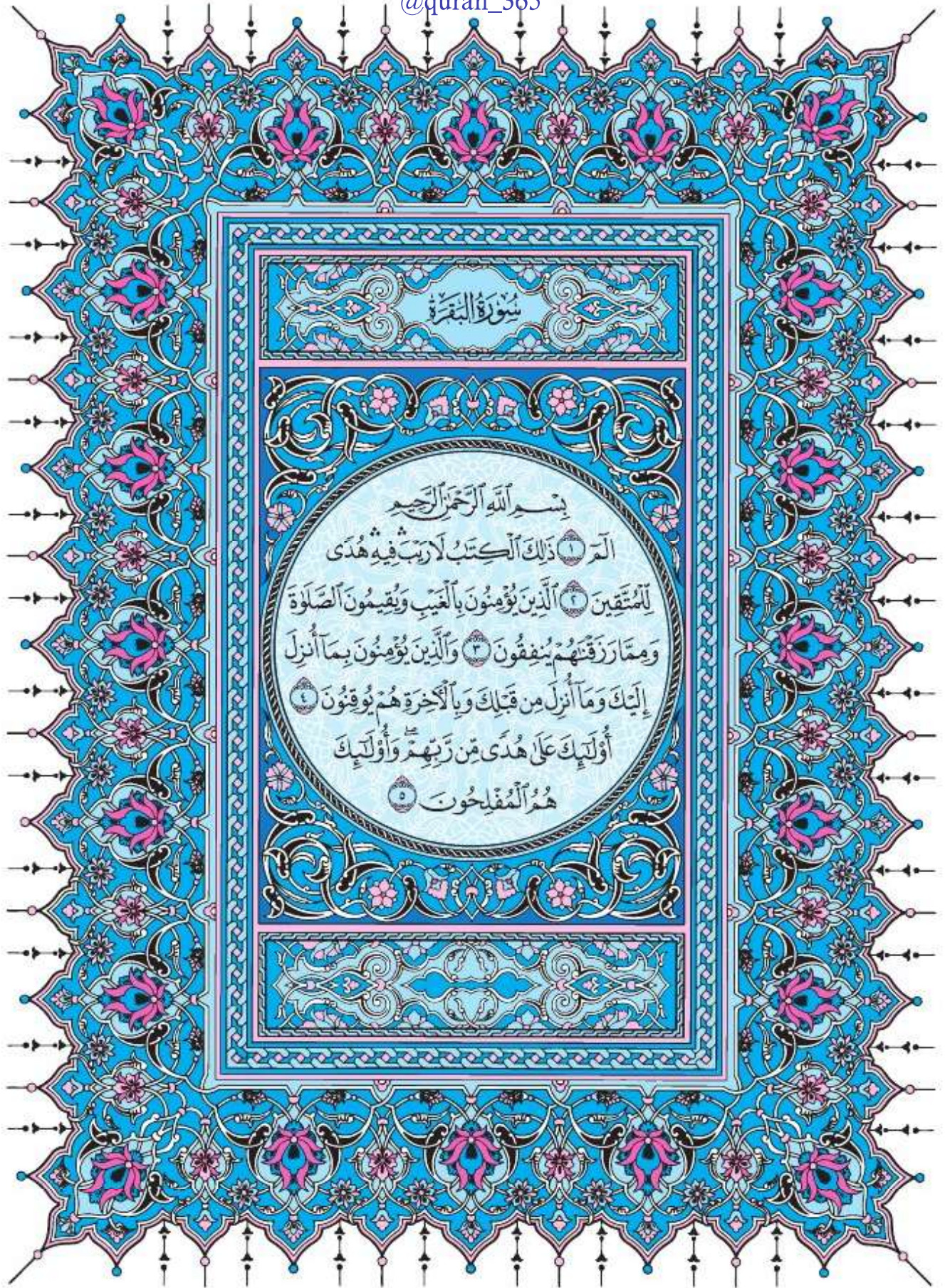
[پروردگارا!] فقط تو را می پرستیم، و [در همه

امورمان،] تنها از تو یاری می خواهیم «۵»

ما را به راه راست راهنمایی کن «۶»

راه کسانی که نعمت‌ها [ی مادی و معنوی] را عطایشان

کردی، که نه بر آنان خشم گرفتی و نه گمراهند. «۷»

شماره سوره ۲ نام سوره بقره تعداد آیات ۲۸۶ مدنی
به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی

الف، لام، میم «۱»

در [وحی بودن] این کتاب [باعظمت] هیچ تردیدی نیست، [همه
آیاتش] راهنمای پرهیزکاران [به سوی سعادت دنیا و آخرت] است «۲»
آنان که غیب را باور دارند، و نماز را [با شرایط ویژه
اش] می خوانند، و از هر نعمت [مادی و معنوی] که
روزی آنان کرده ایم [در راه خدا] هزینہ می کنند «۳»
و به آنچه بر تو و به آنچه پیش از تو نازل شده
ایمان دارند، و اینانند که به آخرت یقین دارند. «۴»
آنانند که از سوی پروردگارشان بر [بلندای] هدایتند،
و آنانند که [بر موانع راه سعادت] پیروز ند. «۵»

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى
 أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ
 مَنْ يَقُولُ ءَأَمَّنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
 يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَأَمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ
 وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
 وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
 لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
 هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
 ءَأَمِنُوا كَمَا ءَأَمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَأَمَنَ السُّفَهَاءُ
 أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا قِيلَ
 لِلَّذِينَ ءَأَمَنُوا قَالُوا ءَأَمْنَا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ قَالُوا إِنَّا
 مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
 فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ
 بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

مسلماً برای منکران حقایق [که بر انکارشان پافشاری می کنند،] مساوی است که [از عذاب دوزخ] هشدارشان دهی یا ندهی؛ قطعاً ایمان نمی آورند «۶» خداوند [به کیفر انکارشان] بر دل ها و گوششان مهر [عدم فهم حقایق] زده، و بر چشم ها [ی قلبشان] پرده ضخیمی است [که مشعل هدایت را نمی بینند]، و برای آنان عذاب بزرگی است «۷» برخی از مردم [که منافقند] می گویند: ما به خدا و روز قیامت ایمان آوردیم، درحالی که مؤمن نیستند «۸» [به گمان باطلشان] خداوند و مؤمنان را مورد نیرنگ قرار می دهند درحالی که جز به خودشان نیرنگ نمی زنند، و [زیان این نیرنگ را نسبت به خود] درک نمی کنند «۹» در دل هایشان بیماری [سختی از نفاق، و دشمنی با خدا و پیامبر است]، پس خدا [به کیفر انحرافشان] بر بیماری دل هایشان افزود، و برای آنان به سبب آن که همواره دروغ می گفتند عذاب دردناکی است «۱۰» چون به آنان گویند: در زمین تبهکاری و فتنه انگیزی نکنید، می گویند: فقط ما در مقام اصلاح گری هستیم «۱۱» آگاه باشید! خود اینان اهل تبهکاری و فتنه انگیزی اند؛ ولی این مسئله را نمی فهمند «۱۲» چون به آنان گویند: شما هم آن گونه که دیگر مردم ایمان آوردند ایمان آورید، می گویند: آیا ما نیز مانند ابلهان ایمان آوریم؟ آگاه باشید! یقیناً خود اینان ابلهند؛ ولی [از شدت کوردلی به ابلهی خود] آگاه نیستند «۱۳» هنگامی که با مؤمنان دیدار کنند می گویند: ما [به خدا و پیامبر] مؤمن شدیم. و زمانی که با شیطان هایشان [که سران شرک و کفرند] در خلوت بنشینند می گویند: به یقین ما با شما ایم، جز این نیست که ما [با تظاهر به ایمان،] آنان را مورد ریشخند قرار می دهیم «۱۴» خداوند آنان را [به کیفر این عمل منافقانه] دچار عذاب [دنیا و آخرت] می کند، و در تجاوز کردنشان مهلت می دهد تا [همواره در وادی نفاقشان] سرگردان بمانند «۱۵» آنان مردمی هستند که گمراهی را به جای هدایت خریدند، [در نهایت] تجارتشان هیچ سودی نکرد، و از راه یافتگان [به سوی سعادت] نبودند «۱۶»

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
 ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ
 بِكُمْ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ
 ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصْبِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِّنَ
 الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ
 يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْوَاهُ فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
 قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ عَلَىٰ
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
 بِهِ مِنَ الشِّمْرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا
 بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ
 الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

سرگذشتشان چون سرگذشت کسانی است که [در شب بسیار تاریک بیابان،] آتشی افروختند [تا در پرتو آن خود را از خطر برهانند]، چون آتش، پیرامونشان را روشن ساخت، خداوند [با توفانی سهمگین،] نورشان را نابود کرد، و آنان را در تاریکی هایی که جایی را نمی دیدند [حیران و سرگردان] رها ساخت «۱۷» آنان [از شنیدن حقایق] کر، و [از گفتن واقعیات و پرسش از حقایق] لال، و [از دیدن آثار حق و آیات الهی] کورند؛ به این سبب [از مسیر شیطان به راه مستقیم] باز نمی گردند «۱۸» یا [سرگذشت آنان] مانند [دچارشدگان به] رگباری شدید از آسمان است که در آن رگبار، تاریکی های متراکم و رعد و برق [خطرناک] است، انگشتانشان را از [صدای هولناک] صاعقه ها به علت بیم از مرگ در گوش هایشان می گذارند [درحالی که راه گریزی از خطر مرگ برای آنان نیست]، و خداوند به منکران [حقایق] احاطه [همه جانبه] دارد «۱۹» نزدیک است که آن برق [بسیار درخشان، روشنی] چشم هایشان را برآید، هنگامی که بر آنان بتابد در پرتو آن راه می روند، و چون فضا را بر آنان تاریک کند می ایستند، و اگر خدا می خواست [شنوایی] گوش و [بینایی] چشم آنان را به کلی نابود می کرد [تا برای همیشه از شنیدن حقایق هدایتگر و دیدن آثار الهی محروم گردند؛ زیرا] خداوند بر هر کاری تواناست «۲۰» ای مردم! پروردگارتان را که شما و پیشینیانتان را آفریده بندگان کنید تا به [روحیه] اطاعت از خدا و پرهیز از محرّماتش آراسته شوید «۲۱» پروردگاری که زمین را به سود شما بستری گسترده، و آسمان را سقفی برافراشته قرار داد، و از آسمان آبی [سودمند] فرستاد و به وسیله آن از میوه های [فراوان]، روزی [ثمربخشی] برای شما پدید آورد، پس برای خدا همتیانی قرار ندهید درحالی که می دانید [برای خداوند در آفریدن و روزی دادن همتیانی نیست] «۲۲» اگر در [وحی بودن] قرآنی که ما بر بنده خود [محمد صلی الله علیه و آله] نازل کردیم شک دارید پس سوره ای مانند آن بیاورید، و [برای این کار] یاران همفکران [از متخصصان بزرگ زبان و ادبیات عرب] را در برابر خداوند دعوت کنید چنانچه در ادعای خویش راستگویید «۲۳» و اگر یک سوره مانند قرآن را بیاوردید، که هرگز موفق به آوردن آن نخواهید شد، نهایتاً [با ایمان آوردن به وحی بودن قرآن،] خود را از [دچارشدن به] آتشی که هیزمش انسان ها و سنگ هایند حفظ کنید؛ [آتشی] که برای منکران وحی آماده شده است «۲۴»

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
 رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
 وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا
 الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
 يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
 إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
 مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
 فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
 تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
 ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
 لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
 فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

و به آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته [چون بندگی حق و خدمت به خلق] کرده اند نوید ده؛ مسلماً بهشت‌هایی ویژه آنان است که از زیر درختانش نهرها جاری است، هرزمان که از آن بهشت‌ها میوه آماده ای به آنان دهند، گویند: این همان است که پیش از این روزی ما کردند. و از میوه‌های گوناگون که [در طعم و گوارایی و زیبایی] شبیه یکدیگر است نزد آنان آورند. و در آن جا همسرانی که [از هر آلودگی] پاکیزه اند در اختیار ایشان است، و در آن [جایگاه پُر نعمت بی نظیر] جاودانه اند «۲۵» بی تردید خداوند [برای تفهیم مطلبی به مردم] از این که به پشه و فراتر از آن [در کوچکی] مثل بزند پروا ندارد، اما مؤمنان می دانند که آن مثل از سوی پروردگارشان حق است، و اما کافران با حالتی تمسخرآمیز می گویند: خداوند از این مثل چه اراده ای کرده است؟ خداوند بسیاری را با آن مثل [به سبب مسخره کردن حق] به بیراهه می اندازد، و بسیاری را با آن مثل [به علت پذیرفتن حق] هدایت می کند، و جز گنهکاران نافرمان را با آن مثل به بیراهه نمی اندازد «۲۶» آنان مردمی هستند که پیمان خدا را [که توحید و نبوت و تکالیف است] پس از استواری اش [با دلایل عقلی و علمی، به سبب عمل نکردن به آن] می شکنند، و آنچه را خداوند پیوند برقرار کردن با آن را فرمان داده است [چون پیوند با پیامبران، قرآن، اهل بیت علیهم السلام و خویشان] قطع می کنند، [و به جدایی از آنان می گرایند] و در زمین به تبهکاری و فتنه انگیزی برمی خیزند؛ آنان تباه کنندگان [همه سرمایه وجودی خویش] اند «۲۷» چگونه به خداوند [ی که ذاتش جامع همه کمالات است] کفر می ورزید؟ درحالی که [پیش از دمیده شدن روح به کالبدتان، ترکیبی از عناصر] مرده بودید، پس خداوند به شما حیات بخشید، سپس شما را به کام مرگ می اندازد، آن گاه پس از مرگ بر شما لباس حیات می پوشاند، آن گاه همه شما را به سوی او بازمی گردانند «۲۸» آن خداوندی که همه آنچه را در زمین است به سود شما آفرید، آن گاه آفریدن آسمان را اراده کرد، و آن را به صورت هفت آسمان [محکم و استوار، و منظم و هماهنگ] قرار داد، و او به [قوانین و محاسبات] همه چیز داناست «۲۹»

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا
 أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
 بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ
 آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ
 أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ
 لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ
 أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ
 لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
 وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
 فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا
 يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ
 شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا
 الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ
 لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى
 آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

و [به یاد آر] زمانی که پروردگارت به فرشتگان گفت: من قرار دهندهٔ جانشینی [با استعدادهای ویژه] در زمین هستم، گفتند: آیا موجودی را در زمین قرار می دهی که در آن به تبهکاری و فتنه انگیزی برخیزد، و دست به خون ریزی زند؟! درحالی که تو را پیوسته همراه با سپاست به پاک بودن از هر عیب و نقصی می ستاییم و تقدیس می کنیم. خداوند فرمود: من [از وجود این جانشین و مایه های کرامتش] اسراری می دانم که شما به آن آگاه نیستید «۳۰» خداوند اسامی همهٔ حقایق را به آدم آموخت، آن گاه هویت حقایق را به فرشتگان ارائه کرد و فرمود: مرا از اسامی اینان خبر دهید اگر [در ادعای خود نسبت به پرکردن خلأ جانشین با حمد و تسبیح و تقدیس] راستگویید «۳۱» فرشتگان گفتند: تو از هر عیب و نقصی پاک و منزهی، ما را دانشی جز آنچه خود به ما آموخته ای نیست، مسلماً تو بی نهایت دانا و حکیمی «۳۲» خداوند گفت: ای آدم! فرشتگان را از اسامی حقایق خبر ده! چون اسامی آن ها را به فرشتگان خبر داد، خدا فرمود: آیا به شما نگفتم که من قطعاً غیب آسمان ها و زمین را می دانم، و به آنچه شما آشکارا انجام می دهید و به اعمالی که همواره پنهان می داشتید دانایم؟ «۳۳» و [به یاد آر] زمانی که به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کنید، همهٔ فرشتگان سجده کردند مگر ابلیس که [از فرمان حق] سرپیچی کرد، و تکبر ورزید، و نهایتاً از کافران شد «۳۴» و گفتیم: ای آدم! تو و همسرت در این بهشت معین [که باغی از باغ های بسیار آباد و پر نعمت دنیا بود] سکونت کنید، و از هر جای آن که خواستید بی دغدغه و با آسایش بخورید، و به این درخت نزدیک نشوید؛ که اگر نزدیک شوید از ستمکاران [بر خود] خواهید شد «۳۵» پس شیطان هر دو را [از طریق حرص زدن بر خوردن میوهٔ آن درخت] از بهشت دور ساخت، و آنان را از آنچه در آن بودند [چه آن باغ پر نعمت و چه مرتبهٔ معنوی] بیرون کرد، گفتیم: [ای آدم و حوا و ابلیس!] درحالی که دشمن یکدیگرید [و تا ابد میان شما صلحی نخواهد بود، از این جایگاه] فرود آید که برای شما در زمین قرارگاهی [جهت زندگی]، و تا مدتی معین مایه بهره وری اندکی خواهد بود «۳۶» پس آدم [بعد از دورشدن از بهشت و قرارگرفتن در زمین]، کلماتی را [چون کلمهٔ استغفار و کیفیت توسل به اهل بیت علیهم السلام که راهی به سوی توبه بود] از پروردگارش دریافت کرد، نهایتاً پروردگار توبه اش را پذیرفت؛ زیرا او بسیار توبه پذیر و مهربان است «۳۷»

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٩﴾
 يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
 أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّيَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَعَٰمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا
 لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَٰفِرٍ بِهِ ۗ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي
 ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّيَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبَسُوا الْحَقَّ بِالْبَطْلِ وَتَكْتُمُوا
 الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ * أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
 وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَٰشِعِينَ
 ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾
 يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
 وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةً ۗ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

گفتیم: همه از آن مقام فرود آید! چون از سوی من هدایتی کامل برای شما آمد [بدانید] آنان که از هدایت‌م پیروی کنند نه بیمی بر آنان است، و نه اندوهگین شوند «۳۸» آنان که منکر حقایق شدند و آیات ما را تکذیب کردند اهل آتشند، و در آن جاودانه اند «۳۹» ای بنی اسرائیل! نعمت‌هایم را که به شما عطا کردم به خاطر آورده، [قلباً مورد توجه قرار دهید] و به پیمانم [که سفارش به بندگی و ایمان به همه پیامبران به ویژه محمد صلی الله علیه و آله و قرآن است] وفا کنید تا من هم به پیمان شما [که عمل به تورات و پاداش آن است] وفا کنم، و فقط از من بترسید «۴۰» و به آنچه [بر پیامبر اسلام] نازل کرده‌ام که گواهی دهنده [حقیقت تورات] است که با شماست ایمان واقعی آورید، و نخستین کافر به آن نباشید [که نسل‌های پس از شما به پیروی از شما به آن کافر شوند] و آیاتم را در تورات [که در برخی از آن‌ها اوصاف محمد صلی الله علیه و آله و قرآن است با تغییرادانشان] در برابر بهایی اندک نفروشید، و تنها از من پروا کنید «۴۱» و حق را با باطل [به وسیله زبان بازی و حيله گری] مخلوط و مبهم نسازید [تا تشخیص آن بر جویندگان حق دشوار گردد]، و حق را [که قرآن و پیامبر] است از مردم پنهان نکنید درحالی که به آن دانا هستیید «۴۲» و نماز را [با شرایط ویژه اش] بخوانید، و زکات پردازید، و همراه رکوع کنندگان رکوع کنید؛ [که نمازخواندن با جماعت دارای ارزش بیشتری است] «۴۳» آیا مردم را به نیکی کردن فرمان می‌دهید و [وظیفه] خود را [در این زمینه] به فراموشی می‌سپارید؟ درحالی که تورات را [که به نیکی کردن دعوتتان کرده] قرائت می‌کنید، آیا [به امروز و فردای خسارت بار خود] اندیشه نمی‌کنید؟ «۴۴» از روحیه شکیبایی [در برابر حوادث]، و از نماز [برای حل مشکلات خود و پاک شدن از آلودگی‌ها و رسیدن به رحمت حق] یاری نخواهید، انجام این کار جز بر کسانی که [در برابر حضرت حق] دلی فروتن دارند آسان نیست «۴۵» [دارندگان دل فروتن] کسانی هستند که یقین دارند ملاقات کننده پروردگارشان خواهند بود، و مسلماً به سوی او بازمی‌گردند «۴۶» ای بنی اسرائیل! نعمت‌هایم را که به شما عطا کردم به خاطر آورده، [قلباً مورد توجه قرار دهید]، و اینکه شما را بر جهانیان [زمان خودتان به معجزات موسی و نزول تورات] برتری دادم [به یاد آرید] «۴۷» و خود را از [خطرهای و خسارت‌های] روزی حفظ کنید که نه کسی از کسی عذابی را برطرف می‌کند، و نه از کسی در مورد گناه پیشگان شفاعتی می‌پذیرند، و نه از کسی برای بخشیده شدن گناهانش عوض می‌گیرند، و نه [برای نجات از عذاب دوزخ] حمایتشان می‌کنند «۴۸»

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ السُّوءِ أَلْغَابِ
 يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ
 مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
 وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
 أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ
 ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
 وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
 وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ
 إِلَهٍ غَيْرِ اللَّهِ فَاتَّبَعُوا لِقَوْمِ هَٰذِهِ الْقَوْمِ لِيَكُونَ لَهُمْ
 عِجْلٌ فَتُؤْبَأُ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
 خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
 الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ
 جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
 مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
 الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
 مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

و [ای بنی اسرائیل! به یاد آرید] زمانی که شما را از حکومت ظالمانه فرعونیان نجات دادیم؛ آنان که همواره شما را به شدیدترین وضع شکنجه می کردند، پسرانتان را سر می بریدند و زنانتان را [برای بیگاری و خدمت کاری] زنده می گذاشتند، برای شما در آن بلاها، آزمایشی بزرگ از سوی پروردگارتان بود «۴۹» و [به یاد آرید] هنگامی که [به قدرت خود] دریا را برای شما شکافتیم، و شما را نجات داده، [به خشکی رساندیم]، و فرعونیان را درحالی که تماشا می کردید غرق کردیم «۵۰» و [به یاد آرید] زمانی که با موسی [برای نزول تورات]، چهل شب وعده گذاشتیم، آن گاه شما بعد از رفتنش [به ضیافت الهی]، گوساله را معبود خود قرار دادید درحالی که [با این کار بسیار زشت]، ستمکار بودید «۵۱» آن گاه پس از آن [عمل ستمکارانه] از شما درگذشتیم برای آن که [نعمت قبول توبه و بازگشت به توحید را] سپاس گزاری کنید «۵۲» و [به یاد آرید] هنگامی که به موسی کتاب و میزان [جداکننده حق از باطل] عطا کردیم تا هدایت یابید [و به سعادت ابدی برسید] «۵۳» و [به یاد آرید] زمانی که موسی به قومش گفت: ای قوم من! مسلماً شما با معبود قراردادن گوساله، به خود ستم کردید، پس به سوی آفریننده خود بازگردید، و [افرادی از] خودتان را [که به پرستش گوساله پرداختند] بکشید که این [کار] برای شما در پیشگاه آفریدگارتان بهتر است. خداوند [پس از آن] توبه شما را پذیرفت؛ زیرا او بسیار توبه پذیر و مهربان است «۵۴» و [به یاد آرید] زمانی که به موسی گفتید: ای موسی! هرگز به تو ایمان نمی آوریم مگر این که خدا را با چشم خود به صورتی آشکار ببینیم. پس [به سبب این درخواست بیجا] درحالی که نظاره می کردید صاعقه مرگبار شما را گرفت «۵۵» آن گاه شما را بعد از مردنتان برانگیختیم تا سپاس گزاری کنید «۵۶» و [در صحرای سوزان سینا] ابر را بر بالای سرتان سایبان قرار دادیم، و برای شما انگبین و پرنده سلوی فرستادیم [و گفتیم]: از خوراکی های دلپذیر که روزی شما کردیم بخورید. آنان [با طغیان و ناسپاسی در برابر الطاف ما] بر ما ستم نکردند؛ بلکه همواره بر خود ستم می ورزیدند «۵۷»

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
 رَغَدًا وَأَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
 خَطِيئَتِكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ *وَإِذْ أَسْتَسْقَى
 مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ
 مِنْهُ اثْنَا عَشَرَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كَلُوا
 وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
 وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
 وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصِلَهَا قَالَ أَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ
 أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مِمَّا سَأَلْتُمْ
 وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُ وِبِغَضَبٍ مِّنَ
 اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 النَّبِيَّ بِنِجْرٍ الْبَغِيَّ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

و [به یاد آرید] هنگامی که به شما گفتیم: به این شهر [بیت المقدس] وارد شوید و [از نعمت هایش] از هر جای آن که خواستید بی دغدغه و با آسایش بخورید، و فروتنانه از دروازه شهر درآید و بگویید: [پروردگارا! خواسته ما] آمرزش همه گناهان و خلاف کاری های ما [است] تا گناهانتان را ببیم، و ما قطعاً بر پاداش نیکوکاران می افزاییم «۵۸» ولی ستمکاران سخنی را که باید به فرمان ما می گفتند [پس از ورود به شهر] به سخنی دیگر [که درخواست امور مادی و مسائل پست بود] تغییر دادند، ما هم بر ستمکاران به سبب آن که همواره نافرمانی می کردند عذابی از آسمان فرود آوردیم «۵۹» و [به یاد آرید] آن گاه که موسی برای قومش درخواست آب کرد، گفتیم: عصایت را بر این سنگ بزن! در نتیجه دوازده چشمه از آن جاری شد که هر تیره ای [از دوازده تیره بنی اسرائیل] چشمه مربوط به خود را شناخت، [گفتیم:] از روزی ویژه خداوند بخورید و بیاشامید و در زمین فتنه نکنید و به فساد ادامه ندهید [که بسیار زشت و ناپسند است] «۶۰» و [به یاد آرید] زمانی که گفتید: ای موسی! ما هرگز بر یک نوع غذا [که سال هاست خدا در بیابان برای ما می فرستد] شکیبایی نمی کنیم، از پروردگارت درخواست کن تا از آنچه زمین می رویاند از سبزی، خیار، سیر، عدس و پیازش را برای ما آماده کند؟! موسی گفت: آیا شما می خواهید غذای بهتر را به غذای پست تر تغییر دهید؟ [با این خواسته بیجا و رویگردانی از نعمت ویژه حق] به شهری درآید که در آن آنچه را خواستید برای شما آماده است. نهایتاً خواری و مسکنت فراگیری بر آنان مقرر شد، و به خشم خداوند [که مستحق آن بودند] دچار شدند، این [سه کیفر] برای این بود که آنان همواره منکر آیات خدا می شدند، و ستمکارانه پیامبران را می کشتند، سبب [این همه جنایاتشان] این بود که [از فرمان های من] سرپیچی داشتند، و پیوسته [از حدود حق] تجاوز می کردند «۶۱»

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّٰبِغِينَ وَالصَّبِغِينَ مِنَ
 ءَامَنِ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
 مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ أُعْتَدُوا مِنكُمْ فِي السَّبْتِ
 فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا
 بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
 مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
 أَتَتَّخِذُنَا هُزُؤًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ
 ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبِينُ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
 بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانَ بَيْنَ ذَلِكَ فَأَفْعَلُوا مَا
 تَأْمُرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لِنَارِكَ يَبِينُ لَنَا مَا لَوْ نَهَا قَالَ إِنَّهُ
 يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

مسلماً کسانی که [زبانی و به ظاهر] ایمان آوردند، و نیز یهودی ها و نصرانی ها و صابئی ها، هرکدامشان [قبلاً] به خدا و روز قیامت مؤمن شوند و کار شایسته انجام دهند بر آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته است، نه بیمی بر آنان است، و نه اندوهگین شوند «۶۲» و [شما ای بنی اسرائیل! به یاد آرید] هنگامی که از شما [بر پیروی از حق] پیمان گرفتیم، و کوه طور را بالای سرتان برافراشتیم، [و گفتیم:] آنچه را [برای هدایتتان چون تورات] به شما داده ایم با قوت فراگیرید [و با قدرت عمل کنید]، و آیاتی که در آن است [برای به کار بستن، قبلاً] مورد توجه قرار دهید تا به روحیه اطاعت از خدا و پرهیز از محرّماتش آراسته شوید «۶۳» آن گاه بعد از پیمان گرفتن، از وفای به آن سرپیچی کردید، و اگر احسان و رحمت خدا بر شما نبود قطعاً از تباه کنندگان [همه سرمایه وجودی خود] بودید «۶۴» بی تردید شما به سرگذشت گروهی از هم مسلکان خود که در روز شنبه [از فرمان خدا در مورد حرمت صید ماهی] سرپیچی کردند آگاه بودید، که ما [به کیفر سرپیچی کردنشان] به آنان نهیب زدیم؛ به صورت بوزینگانی پست و رانده شده درآید «۶۵» در نهایت، آن کیفر را درس عبرتی برای آنان که شاهد حادثه بودند و کسانی که پس از آنان می آیند، و پندی برای آنان که از خدا اطاعت می کنند و از محرّماتش می پرهیزند قرار دادیم «۶۶» و [به یاد آرید] هنگامی که موسی به قومش گفت: خداوند به شما فرمان می دهد گاوی را ذبح کنید، گفتند: آیا ما را به ریشخند گرفته ای؟! گفت: به خداوند پناه می برم از این که از بی خبران [از حدود ادب] باشم «۶۷» گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما توضیح دهد که آن، چه گاوی باشد؟ موسی گفت: خداوند می فرماید: آن گاوی است نه پیر از کار مانده، و نه تازه جوان، بلکه گاوی است میان این دو نوع، پس آنچه را به شما فرمان داده اند انجام دهید «۶۸» گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما توضیح دهد رنگش چه باشد؟ موسی گفت: خداوند می فرماید: گاوی است به رنگ زرد روشن که رنگش بینندگان را شاد می کند «۶۹»

قَالُوا أَدْعُنَا رَبَّكَ يَبِينُ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا
 إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ
 تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا
 أَلَكُنْ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
 قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ
 ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ
 آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِن مِّن الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
 مِنْهُ إِلَّا نَهْرٌ وَإِن مِنْهَا لَمَائِشِقُقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِن
 مِنْهَا لَمَائِهِيْطٌ مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
 ﴿٧٤﴾ * أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
 يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا الْقَوَالِذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا
 خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ
 عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما توضیح دهد نهایتاً آن چگونه گاوی است؟ زیرا [ویژگی های] آن گاو بر ما مشتبه و مبهم شده، و اگر خدا بخواهد به [شناخت] آن هدایت خواهیم شد «۷۰» موسی گفت: خداوند می فرماید: گاوی است که نه رام است تا زمین را شیار کند، و نه آبیاری زراعت بر عهده اش باشد، گاوی است سالم، رنگش [زرد روشن] یکدست. [بنی اسرائیل] گفتند: اکنون حق را برای ما آشکار ساختی. در نتیجه [به جست و جوی گاو برخاسته،] آن را [یافته و] ذبح کردند درحالی که نزدیک بود [بر اثر لجاجت شدید و خرده گیری فراوان] فرمان خدا را به کار نبندند «۷۱» و [به یاد آرید] هنگامی که شخصی را کشتید و درباره [قاتل] او به اختلاف و نزاع دچار شدید، و خداوند آشکارکننده واقعیتی بود که [در این حادثه] پنهان می کردید «۷۲» پس گفتیم: پاره ای از آن [گاو ذبح شده] را به مقتول بزنید [تا زنده شود و قاتلش را معرفی کند،] خداوند این گونه، مردگان را زنده می کند، و دلایل [قدرت و ربوبیت] خود را به شما نشان می دهد تا [برای درک حقایق] بیندیشید «۷۳» سپس دل های شما بعد از آن [همه معجزه شگفت انگیز] چون سنگ یا سخت تر از سنگ دچار قساوت شد، [آری سخت تر از سنگ؛] زیرا از برخی سنگ ها نهرها جاری می شود، و بعضی از آن ها می شکافد و از آن آب بیرون می آید، و پاره ای از آن ها از ترس خدا از بلندی سقوط می کند، [اما دل های شما از هیچ معجزه و موعظه ای اثر نمی گیرد، ولی بدانید که] خداوند از آنچه انجام می دهید بی خبر نیست «۷۴» آیا [شما مردم مؤمن] امید دارید که [یهودیان سخت دل روزگارتان که دنباله رو گذشتگان شما هستند] به [اسلام] شما ایمان بیاورند؟ درحالی که گروهی از آنان [تورات] کلام خدا را همواره می شنیدند، سپس بعد از آن که مفهومش را درک می کردند [به سبب دنیاطلبی و هواپرستی به دلخواه خود] تغییرش می دادند، در صورتی که می دانستند [به کلام خدا و مردم جویای حق خیانت می کنند] «۷۵» هنگامی که [این سخت دلان] با اهل ایمان دیدار کنند می گویند: ما ایمان آوردیم. و چون با هم در خلوت می نشینند [از روی اعتراض به یکدیگر] می گویند: آیا حقایقی که خداوند [در تورات درباره محمد صلی الله علیه و آله] برای شما توضیح داده به اهل ایمان خبر می دهید تا [روز قیامت] در پیشگاه پروردگارتان بر ضد شما استدلال کنند؟ آیا نمی اندیشید [که نباید زمینه استدلال بر ضد خود را در اختیار مؤمنان گذارید]؟! «۷۶»

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ
 إِلَّا يُظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ
 ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ
 أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ وَأَمْ
 تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً
 وَأَحْطَتْ بِهِنَّ خَطِيئَتُهُنَّ وَقَدْ أُولِيَتْكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ
 إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا
 لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
 تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

آیا [این سخت دلان] نمی دانند که خداوند آنچه را [از حقایق] پنهان می دارند و آنچه را آشکار می کنند می داند؟ «۷۷» گروهی از یهود، اشخاص بی سوادى هستند که [به علت عدم تحقیق در امر دین،] تحریف ها و دروغ های واردشده در تورات [به وسیله عالمان دنیاپرستان] را به عنوان کتاب آسمانی می شناسند، و اینان جز خیال پردازانی [سبک سر] نیستند «۷۸» پس وای بر کسانی که نوشته ای را از نزد خود [به عنوان آیات تورات] می نویسند، سپس می گویند: این آیات از سوی خداست، تا با این [کار زشت خائانه] بهایی اندک به دست آورند! پس عذاب شدید بر آنان از آنچه دست هایشان [با تکیه بر هوای نفسشان] نوشت! و حسرت هلاکت بر آنان از آنچه [از رشوه و مال حرام] به دست می آورند! «۷۹» و [یهودیان] گفتند: آتش دوزخ جز چند روزی به ما نمی رسد. بگو: آیا [بر این عقیده خود] از نزد خدا پیمانی تخلف ناپذیر گرفته اید؟ یا از روی نادانی چیزی را به خداوند نسبت می دهید؟ «۸۰» [نه چنین است که می گویند،] بلکه آنان که مرتکب گناه شدند و گناه سراسر وجودشان را فرا گرفت اهل آتشند، و در آن جاودانه اند «۸۱» و آنان که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند اهل بهشتند، و در آن همیشگی اند «۸۲» و [به یاد آرید] زمانی که از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم که جز خدا را نپرستید و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و از کار افتادگان نیکی کنید، و با مردم با خوش زبانی سخن گویند، و نماز را [با شرایط ویژه اش] بخوانید، و زکات بپردازید. سپس همه شما جز اندکی، [از پیمان خدا] رویگردان شدید، و شما [عادتاً] رویگردان هستید «۸۳»

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
 ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتَخْرُجُونَ فَرِيقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَىٰ تَفْذَرُوهُمْ وَهُمْ وَهْمٌ وَهُمْ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
 إِخْرَاجُهُمْ أَفْتُوْمُنُونَ بَعْضُ الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
 ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
 بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُكُمْ
 اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
 غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

و [به یاد آرید] زمانی که از شما پیمان استوار گرفتیم که خون یکدیگر را نریزید، و همدیگر را از خانه های خود آواره نکنید. آن گاه [به پیمانتان] اقرار کردید، و خود بر آن گواهی می دهید «۸۴» سپس این شما هستید که یکدیگر را می کشید و گروهی از خودتان را از خانه هایشان آواره می کنید، درحالی که به سبب گناه و تجاوز یکدیگر را بر ضد آوارگان یاری می دهید، و اگر آنان در حال اسارت نزد شما آیند با پرداختِ عوض، آزادشان می کنید در صورتی که آواره کردنشان بر شما حرام بود. آیا به بخشی از [آیات و احکام] تورات مؤمن هستید و منکر بخشی دیگر می باشید؟ [به طوری که حرام بودن جنگ با یکدیگر و آواره نمودن مردم را که قانون خداست مردود دانسته، و وجوب آزاد کردن اسیران را قبول دارید!] پس کیفر کسانی از شما که تبعیض در آیات خدا را رومی دارند جز خواری در زندگی دنیا نیست، و روز قیامت به سوی سخت ترین عذاب بازشان می گردانند، و خداوند از آنچه انجام می دهید بی خبر نیست «۸۵» اینان کسانی هستند که زندگی [زودگذر] دنیا را به [بهای از دست دادن] آخرت [ابدی] خریدند، از این جهت نه عذابشان سبک می گردد، و نه برای نجات از عذاب حمایتشان می کنند «۸۶» به یقین ما به موسی کتاب دادیم، و پس از او پیامبرانی به دنبال هم فرستادیم، و به عیسی بن مریم دلایل آشکار عطا کردیم، و او را به وسیله روح القدس توانایی بخشیدیم، پس چرا هرگاه پیامبری آیین خدا را که دلخواه و هماهنگ با خواسته های نامعقولتان نبود برای شما آورد سرکشی کردید؟ و نهایتاً [نبوت] گروهی را منکر شدید، و گروهی را کشتید؟! «۸۷» و [یهودیان به پیامبر] گفتند: دل های ما در پوششی سخت است [به این سبب قرآن و کلام تو را درک نمی کنیم. ولی چنین نیست،] بلکه خداوند به سبب کفرشان آنان را از عرصه توفیق و رحمتش رانده، [در نتیجه از پذیرفتن اسلام سرپیچی می کنند،] پس اندکی از شما ایمان می آورند «۸۸»

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
 وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
 جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ
 ﴿١٩﴾ بِسْمَا أَشْتَرُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 بَغْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ
 ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ
 عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا
 مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
 مُّؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾ *وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
 اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِذْ
 أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
 مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قُلُوبَكُمْ لِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ
 رَبِّكُمْ وَأَشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِسْمَا
 يَا مُرْكُومَ بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

چون برای آنان از سوی خداوند کتابی [هدایتگر که] تصدیق کننده [حقانیت] تورات همراه آنان است آمد، و همواره پیش از نزولش به خودشان [در سایه ایمان به آن] مژده پیروزی بر کافران می دادند، [با این وصف] چون قرآن که [قبل از نزولش] آن را [با پیش گویی تورات] می شناختند به سویشان آمد آن را انکار کردند، پس لعنت خدا بر منکران باد! «۸۹» بد چیزی است آنچه خود را به آن فروختند! و آن کفرورزی از روی حسادت به کتابی است که خدا [بر محمد صلی الله علیه و آله] نازل کرده، [معترضانه می گویند: چرا] خداوند از باب احسانش به هر که از بندگانش بخواهد کتاب آسمانی نازل می کند؟! پس آنان به خشم پی در پی خداوند که مستحق آن بودند دچار شدند، و برای منکران [قرآن و پیامبر] عذابی خوارکننده است «۹۰» چون به آنان گویند: به قرآنی که خداوند [بر پیامبر اسلام] نازل کرده ایمان آورید! می گویند: فقط به توراتی که بر خود ما [یهودیان] نازل شده ایمان داریم. و به غیر آن، که کتابی حق و گواهی دهنده حقانیت توراتی است که با آن ها است کفر می ورزند، بگو: اگر شما [از روی حقیقت و راستی] مؤمن [به تورات] بودید پس چرا پیش از این پیامبران خدا را می کشتید؟! «۹۱» همانا موسی برای شما معجزات و دلایل روشن آورد، سپس شما بعد از [رفتن] او [به کوه طور] گوساله را معبود خود قرار دادید درحالی که ستمکار بودید! «۹۲» و [به یاد آرید] زمانی که از شما [برای پیروی از حق] پیمان گرفتیم و کوه طور را بر فرازتان بالا بردیم [و گفتیم: آنچه را [از کتاب و نبوت] به شما عطا نمودیم با قدرت فراگیرید و [با گوش پذیرش] بشنوید! گفتند: شنیدیم و [اما شنیدنشان جدی و واقعی نبود و عملاً] اعلام عصیان و نافرمانی کردند، [آری] به سبب کفرشان [دوستی] گوساله در [همه زوایای] دلشان رسوخ کرد، بگو: اگر شما اهل ایمان هستید [این چه ایمانی است که این همه ظلم و فساد ایجاد می کند؟] پس بد چیزی است آنچه ایماتان به آن فرمان می دهد! «۹۳»

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ
 دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَنْ
 يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ
 ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا
 يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرَحِّزٍ لَهُ مِنْ
 الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ
 كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ
 اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ
 ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
 وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا
 إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾
 أَوْ كَلَّمَآ عَاهِدُوا عَهْدًا نَّبَذَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
 لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

بگو: اگر [آن گونه که می پندارید] سرای [پُر نعمتِ] آخرت در پیشگاه خداوند ویژه شماست نه مردمِ دیگر، چنانچه در این ادعا راستگوئید آرزوی مرگ کنید! «۹۴» آنان به سبب گناہانی که مرتکب شده اند هرگز آرزوی مرگ نمی کنند، و خدا به [همهٔ اعمال و حالات] ستمکاران دانا است «۹۵» هرآینه آنان را حریص ترین مردم، حتی حریص تر از مشرکان به زندگی [بسیار طولانی] خواهی یافت، هر یک از آنان آرزومند است که ای کاش هزار سال عمرش دهند! ولی عمرِ هزار ساله [به فرضی که به دست آورد] دورکنندهٔ او از عذاب نیست، و خداوند به آنچه انجام می دهند دانا است «۹۶» [آنان با جبرئیل به خاطر این که وحی را بر تو نازل می کند دشمنند، بگو: هر که دشمن جبرئیل است [دشمن خداست؛ زیرا] او قرآن را به خواست خدا بر قلب تو نازل کرده است درحالی که گواهی دهنده حقانیت [کتاب های آسمانی] پیش از خود، و هدایتگر و مژده دهنده [به فرجام نیک] برای مؤمنان است «۹۷» هر کس با خداوند و فرشتگان و رسولانش و جبرئیل و میکائیل دشمن باشد [یقیناً کافر است،] و قطعاً خدا دشمن کافران است «۹۸» همانا به سوی تو آیاتی روشن نازل کردیم، و به آن آیات جز منحرفان نافرمان، کافر نمی شوند «۹۹» آیا چنین نیست که هر گاه [یهودیان] پیمانی [با خدا و پیامبرانش] بستند گروهی از آنان پیمان را شکستند؟ [آنان نه فقط پیمان شکنند،] بلکه بیشترشان ایمان نمی آورند «۱۰۰» و هنگامی که پیامبری [چون محمد صلی الله علیه و آله] از جانب خداوند به سویشان آمد که تصدیق کنندهٔ [حقانیت] کتاب آسمانی همراه آنان است، گروهی از عالمان یهود، آیات تورات را [که بیانگر اوصاف پیامبر اسلام بود] ترک کرده، [و به آن چنان بی اعتنا شدند] که گویی خبر ندارند [که ویژگی های پیامبر در تورات است] «۱۰۱»

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ^ط وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمَانُ وَلَا كَنَّ الشَّيْطَانُ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
 السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرْوَتَ
 وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
 تَكْفُرْ ^ط فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ ^ط بَيْنَ الْمَرْءِ
 وَزَوْجِهِ ^ط وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ ^ط مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
 وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ
 اشْتَرَاهُ مَالَهُ فِي الْأَخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبَسَ مَا شَرَوْا بِهِ ^ط
 أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا
 لَمَثُوبَةٌ ^ط مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا
 وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا يَوَدُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ ^ط مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

و [یهودیان بی تقوا] از علم سحری که شیاطین بر ضد حکومت سلیمان برای مردم می خواندند، [و نیز خود آن حضرت را متهم به ساحری می کردند] پیروی کردند، [سلیمان هرگز سراغ سحر نرفت تا کافر شده باشد] مسلماً سلیمان کافر نشد؛ این شیاطین بودند که به سبب آموزش سحر به مردم کافر شدند. و [نیز یهودیان از] آنچه بر دو فرشته هاروت و ماروت در شهر بابل نازل شد [پیروی کردند]، درحالی که آن دو فرشته به هیچ کس علم سحر نمی آموختند مگر آن که [به او] می گفتند: ما فقط مایه آزمایشیم، [و علم سحر را برای ابطال سحر ساحران به تو تعلیم می دهیم]، پس [با به کارگیری آن در موارد حرام] کافر مشو! ولی آنان از آن دو فرشته مطالبی [از سحر] می آموختند که به وسیله آن میان مرد و همسرش جدایی می انداختند، درحالی که آنان به وسیله آن سحر جز به خواست خدا قدرت زیان رساندن به کسی را نداشتند. یهودیان همواره چیزی را می آموختند که به آنان آسیب می زد و سودی نمی بخشید، و یقیناً می دانستند که هر که خریدار سحر باشد هیچ بهره ای در آخرت ندارد؛ اگر دانا [ی به حقایق] بودند می دانستند بد چیزی است علم سحری که خود را به آن فروختند «۱۰۲» چنانچه یهودیان [از روی راستی و درستی] مؤمن می شدند و [از روی آوردن به سحر و ساحری] اجتناب می کردند مسلماً پاداشی که از سوی خدا مقرر است برای آنان بهتر بود، اگر دانا بودند [قطعاً پاداش الهی را انتخاب می کردند] «۱۰۳» ای اهل ایمان! [به پیامبر] کلمه «راعنا» را [که نزد یهود دشنام است و نزد شما به معنای مهلت دادن است] نگوئید! و [به جای آن] بگوئید: «انظرنا» [که به همان معنای مهلت دادن است]، و [دستورهای خدا و پیامبرش را به نیت اطاعت کردن] بشنوید! یقیناً برای کافران عذابی دردناک مقرر شده است «۱۰۴» نه کافران از اهل کتاب و نه مشرکان دوست ندارند که مطلقاً خیری از سوی پروردگارتان بر شما نازل شود، اما خداوند [بر خلاف خواسته آنان] رحمتش را به هر که بخواهد اختصاص می دهد، و خدا دارای احسان بزرگی است «۱۰۵»

* مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا
 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ
 اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّن دُونِ
 اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٧﴾ أَمْ تَرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
 كَمَا سَأَلِ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ وَمَن يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ
 فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٨﴾ وَكَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 لَوِيرَدُونَكُمْ مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا
 مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا
 وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا
 لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ يَّجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوا لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا
 أَوْ نَصْرِيًّا تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٢١﴾ بَلَىٰ مَن أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
 أَجْرُهُ عِندَ رَبِّهِ ۗ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٢﴾

هر حکمی از احکام را که [بنا بر مصلحتی] از دایرهٔ تکلیف و مسئولیت انسان حذف و مُلغی کنیم، یا آن را [به علتی] به تأخیر اندازیم، بهتر از آن یا ماندش را می آوریم، آیا ندانسته ای که خداوند بر هر کاری تواناست؟ «۱۰۶» آیا ندانسته ای که فرمانروایی بر آسمان ها و زمین فقط در سیطرهٔ اوست؟ [و به این علت، تغییر و تأخیر احکام در حیطةٔ مصلحت خواهی و حکومت او می باشد،] و شما را در برابر خدا [که همهٔ امور به دست اوست] هیچ سرپرست و یآوری نیست «۱۰۷» آیا [با علم به حاکمیت مطلق حق و مصلحت خواهی او] می خواهید از پیامبران [اموری نامعقول] درخواست کنید؛ همان گونه که پیش از این از موسی درخواست شد؟ و هر کس کفر را جایگزین ایمان کند قطعاً راه راست را گم کرده است «۱۰۸» بسیاری از اهل کتاب پس از آن که حق برای آنان روشن شد به سبب حسدی که در وجودشان شعله ور است دوست دارند شما را پس از ایمانتان به کفر بازگردانند، اکنون [از نزاع و جدال با آنان] گذشت کنید، و [از آنان] روی بگردانید تا خدا فرمانش را [به جنگ یا جزیه] اعلام نماید، یقیناً خدا بر هر کاری تواناست «۱۰۹» نماز را [با شرایط ویژه اش] بخوانید و زکات بپردازید! و آنچه از کار نیک [چون عبادت و خدمت به خلق] برای خود پیش فرستید آن را نزد خداوند خواهید یافت؛ مسلماً خداوند به آنچه انجام می دهید بیناست «۱۱۰» و [اهل کتاب] گفتند: هرگز کسی وارد بهشت نمی شود مگر آن که یهودی یا نصرانی باشد. این آرزوهای [بی پایه و باطل] آنان است، بگو: اگر [در ادعای خود] راستگوئید دلیل خود را بیاورید «۱۱۱» [سخن مستدل و استوار این است:] آری، کسانی که وجودشان را تسلیم خدا کنند درحالی که نیکوکارند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی [شایسته] است، نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می شوند «۱۱۲»

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ
 لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ
 قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
 مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا
 أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي
 الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ
 وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾
 وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
 وَالْأَرْضِ ۗ كُلُّ لَّهُ قٰنِیٰنٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ
 وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ ۖ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ
 كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهَتْ
 قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

یهودیان گفتند: نصرانی ها بر آیین درست و استواری نیستند. و نصرانی ها گفتند: یهودیان را آیین درست و استواری نیست. درحالی که همه آنان تورات و انجیل را می خوانند [و می دانند بر اساس آن دو کتاب، اتهامشان بر یکدیگر باطل است چون هر دو آیین، پیش از تحریف و پیش از آمدن اسلام، درست و استوار بوده]. و نیز کسانی [چون مشرکان] که حقایق را نمی شناسند [درباره همه ادیان توحیدی] سخنی مانند یهود و نصاری گفتند، نهایتاً خداوند در قیامت بین آنان درباره آنچه همواره با هم اختلاف داشتند داوری می کند «۱۱۳» چه کسانی ستمکارتر از مردمی هستند که با منع ورود مسلمانان به مساجد خدا از برده شدن نام خدا [در آن مکان های معنوی] جلوگیری کردند، و در ویرانی آن ها کوشیدند؟ آنان را شایسته نیست که در آن مساجد جز در حال ترس [از انتقام خدا و خشم و کیفر مؤمنان] درآیند، برای آنان در دنیا خواری و در آخرت عذابی بزرگ است «۱۱۴» مالکیت شرق و غرب فقط ویژه خداست پس به هر کجا رو کنید آن جا به سوی خداست، مسلماً خدا بسیار عطاکننده و داناست «۱۱۵» و [یهود و نصاری] گفتند: خدا فرزندی برای خود انتخاب کرده، درحالی که او از داشتن فرزند منزّه است، بلکه آنچه در آسمان ها و زمین است مخلوق و مملوک او ست، و همه موجودات در برابر او فرمانبردارند «۱۱۶» [بدون سابقه ماده و نقشه و ابزار،] پدید آورنده آسمان ها و زمین است، و زمانی که [به وجود آمدن] چیزی را اراده کند، فقط به آن می گوید: باش! پس بی درنگ موجود می شود «۱۱۷» کسانی که دانای به حقایق نیستند گفتند: چرا خداوند با ما سخن نمی گوید یا آیه ای برای ما نمی آید؟ گذشتگان شان نیز مانند سخن اینان را گفتند، دل هایشان [در قساوت و لجاجت و خواسته های نامعقول] شبیه یکدیگر است، به یقین ما [به اندازه لازم و در حد هدایت شدن] آیات را برای اهل باور بیان کرده ایم «۱۱۸» قطعاً ما تو را بر پایه درستی و راستی بشارت دهنده و بیم رسان فرستادیم، و تو [پس از ابلاغ پیام خداوند] مسئول [ایمان نیوردن و وضع و حال] دوزخیان نیستی «۱۱۹»

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ
 إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي
 جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وِليٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ الَّذِينَ
 آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ
 يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي
 الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا
 لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
 شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ * وَإِذْ أَبْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
 فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ^ط قَالَ
 لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
 وَأَمْنَا وَآخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
 ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ
 مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأُمِّتُّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

یهود و نصاری هرگز از تو راضی نمی شوند مگر آن که از آیین آنان پیروی کنی، بگو: یقیناً هدایت خدا فقط هدایت واقعی است. اگر پس از دانش کاملی که [چون قرآن] برایت آمده از خواسته های نامشروع آنان پیروی کنی در برابر [کیفر] خداوند هیچ یار و یاورى برایت نخواهد بود» (۱۲۰) کسانی که کتاب آسمانی عطایشان کرده ایم و آن را به گونه ای که شایسته آن است تلاوت می کنند؛ [تلاوتی با تدبّر و به قصد عمل]، آنان مؤمن [واقعی] به آن هستند، و کسانی که منکر آن می شوند، تباه کنندگان [همه سرمایه وجودی خویش] اند «(۱۲۱) ای بنی اسرائیل! نعمت هایم را که به شما عطا کردم به خاطر آورده، [قلباً مورد توجه قرار دهید]، و این که شما را بر جهانیان [زمان خودتان به معجزات موسی و نزول تورات] برتری دادم [به یاد آرید] «(۱۲۲) و خود را از [خطرهای و خسارت های] روزی حفظ کنید که نه کسی از کسی عذابی را دفع می کند، و نه از کسی برای بخشیده شدن گناهانش عوض می پذیرند، و نه کسی را شفاعتی سود دهد، و نه [برای نجات از عذاب دوزخ] حمایتشان می کنند» (۱۲۳) و [به یاد آرید] هنگامی که ابراهیم را پروردگارش به تکالیفی بسیار مهم [از انواع اوامر و نواهی و حوادث] آزمایش کرد، پس او همه را به طور کامل انجام داد، [پروردگارش به سبب سرافراز بیرون آمدنش از امتحان، به او] فرمود: من تو را برای همه مردم پیشوا قرار دادم. ابراهیم گفت: از دودمانم [نیز پیشوایانی برگزین]. خداوند فرمود: عهد من [که مقام والای امامت است] به ستمکاران نمی رسد «(۱۲۴) و [به یاد آرید] زمانی که ما خانه کعبه را برای همه مردم محل دیدار و اجتماع و جایگاه امن قرار دادیم و [گفتیم:] از مقام ابراهیم جایگاه نماز انتخاب کنید! و به ابراهیم و اسماعیل سفارش کردیم که خانه ام را برای طواف کنندگان و معتکفان و اهل رکوع و سجده گزاران [از هر آلودگی ظاهری و باطنی] پاکیزه بدارید! «(۱۲۵) و [به یاد آرید] آن گاه که ابراهیم گفت: ای پروردگارم! این [مکان] را شهری امن قرار ده، و از اهل آن کسانی را که به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشند از هر نوع میوه، روزی عنایت کن. خداوند فرمود: [دعایت را درباره مؤمنان اجابت کردم]، ولی هر که به کفر گراید بهره اندکی به او می دهم، آن گاه او را به عذاب آتش می کشانم، و آتش عاقبت بدی است «(۱۲۶)»

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
 مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ
 لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
 إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ
 يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
 وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ
 إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
 وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ وَأَسْمِمْ
 قَالَ أُسْمِتُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ
 وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
 إِلَّا وَأَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
 الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ
 إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا
 وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

و [به یاد آرید] هنگامی که ابراهیم و اسماعیل پایه های خانه کعبه را بالا می بردند، [در آن حال به پیشگاه خداوند می گفتند:] پروردگارا! [این عمل را] از ما بپذیر که تو شنوا [ی دعا] و دانا [ی به حقیقت عمل] هستی. «۱۲۷» پروردگارا! ما را [با همه وجود] تسلیم خود قرار ده، و نیز از دودمان ما امتی که تسلیم تو باشند [پدید آور]، و راه و رسم عبادت‌مان را به ما نشان ده! و توبه ما را بپذیر که تو بسیار توبه پذیر و مهربانی «۱۲۸» پروردگارا! در بین آنان [که در این منطقه قرار می گیرند] پیامبری از خودشان برانگیز که آیات را بر آنان تلاوت کند، و کتاب و معارف استوار و سودمند تعلیمشان دهد، و [از هر نوع آلودگی] پاکشان سازد؛ زیرا تو توانای شکست ناپذیر و حکیمی «۱۲۹» از آیین ابراهیم چه کسی رویگردان می شود جز آن که خود را به ابله‌ی واداشته؟! به یقین ما ابراهیم را در دنیا به عنوان بنده ای خالص انتخاب کردیم، و او مسلماً در آخرت از شایستگان است «۱۳۰» [به یاد آرید] زمانی که پروردگارش به او گفت: تسلیم باش! گفت: تسلیم پروردگار جهانیان شدم «۱۳۱» و ابراهیم و یعقوب پسرانشان را به تسلیم بودن در برابر خداوند سفارش کردند که: ای پسران من! یقیناً خداوند این دین را برای شما برگزیده، پس شما باید جز درحالی که تسلیم او باشید نمیرید «۱۳۲» آیا [شما یهودیان که ادعا می کنید یعقوب پسرانش را به آیین یهودیت سفارش کرد] هنگامی که مرگ یعقوب فرارسید کنار او حاضر بودید؟ آن گاه که به پسرانش گفت: پس از من چه چیزی را می پرستید؟ گفتند: معبود تو و معبود پدرانت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را که معبود یگانه است می پرستیم، و ما تسلیم او هستیم «۱۳۳» آنان گروهی بودند که درگذشتند، آنچه از عمل به دست آوردند ویژه خود آنان است، و آنچه شما به دست آوردید اختصاص به خودتان دارد، و شما در برابر آنچه آنان انجام می دادند مورد بازخواست نخواهید بود «۱۳۴»

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُلُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا
 أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ
 رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ رَاغِبُونَ ﴿١٣٦﴾
 فَإِنِ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنَ بِهِ فَمَن يَكْفُرْ بِهِ فَقَدْ أَهْتَدَ وَآوَانَ تَوَلَّوْا
 فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ
 عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
 وَلِنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾
 أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَم
 اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

و [اهل کتاب به مسلمانان ثابت قدم] گفتند: یهودی یا نصرانی شوید تا هدایت یابید. [ای پیامبر! تو به هر دو طایفه] بگو: [خواستۀ باطل شما را هرگز نمی پذیریم،] بلکه از آیین ابراهیم یکتاپرست که از مشرکان نبود پیروی می کنیم، [و پایبند به آن دین خالص توحیدی هستیم] «۱۳۵» [شما ای اهل ایمان! با صدای رسا] بگویید: ما به خداوند و آنچه به سویمان نازل شده، و به آنچه به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [آراسته به مقام نبوت] آنان نازل گشته، و به آنچه به موسی و عیسی، و آنچه به پیامبران از ناحیه پروردگارشان عطا شده ایمان آوردیم، بین هیچ یک از آنان [در ایمان به این که پیامبر خدایند] تفاوتی قائل نیستیم، و ما در برابر خداوند تسلیم هستیم «۱۳۶» پس اگر [اهل کتاب] به مانند آنچه شما ایمان آورده اید [مثل ایمان به خدا، پیامبران و کتاب های الهی] ایمان بیآورند قطعاً هدایت یافته اند، و اگر [از حقایق الهی] روی برتابند جز این نیست که در ستیز و دشمنی [با حق] هستند، پس به زودی خداوند شرّ آنان را [با کشته شدن یا آوارگی از خانه و شهر] از تو دفع خواهد کرد، و خداوند شنوا [ی دعا] و دانا [ی به همه امور] است «۱۳۷» [به اهل کتاب بگو: به] رنگ خدا [که همان دین واقعی است پایبند باشید،] و چه کسی رنگش نیکوتر از رنگ خداست؟ ما فقط پرستش کنندگان او هستیم «۱۳۸» [به اهل کتاب] بگو: آیا با ما درباره خداوند گفت و گو [ی نادرست و بی دلیل] می کنید؟ درحالی که او پروردگار ما و شماست، اعمال ما [در پیشگاه او] ویژه ماست، و اعمال شما مخصوص به خود شماست، و ما [در ایمان و عمل] برای او اخلاص می ورزیم «۱۳۹» یا می گوئید: ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [آراسته به مقام نبوت] آنان، یهودی یا نصرانی بودند. بگو: آیا شما داناترید یا خداوند؟ و ستمکارتر از کسی که گواهی بر حقیقتی را که از جانب خدا نزد اوست پنهان کند کیست؟ و خداوند از آنچه انجام می دهید بی خبر نیست «۱۴۰» آنان گروهی بودند که درگذشتند، آنچه [از عمل] به دست آوردند ویژه خود آنان است، و آنچه شما به دست آوردید اختصاص به خودتان دارد، و شما در برابر آنچه آنان انجام می دادند مورد بازخواست نخواهید بود «۱۴۱»